

B

on tyylinä toimivin

Murrerunoilija Heli Laaksonen ja Ilkka Heilä juhlivat Turussa 15-vuotiaasta B. Virtasta. Suomen suosituinta konttorirottaa juhlittiin myös musikaalisesti Tampereella MindTrek-tapahtumassa.

Ville Hänninen

Työpaikkojen sijaiskärsijä B. Virtanen täytti tänä vuonna 15 vuotta. Virtanen on harmaa hiirulainen, joka alistuu kaikkeen eikä tee itsestään minkäänlaista numeroa. Apeaa pottunokkaa juhlittiin kuitenkin lokakuussa melko näyttävästi.

Turussa järjestettyjen 15-vuotiskekereiden lisäksi Ilkka Heilän (s. 1956) sarjakuvasta

julkaistiin suomalaisittain harvinainen juhla-kirja, lähikuvassa B. Virtanen (Arktinen Banaani). Siinä on parhaita paloja B. Virtasesta ja Heilän harvinaisempia piirroksia eri julkaisuista. Lisäksi kotimaiset sarjakuvan-tekijät onnittelevat kollegaansa Virtas-aiheisilla piirroksilla.

Heilä loi sarjan vuonna 1989, jolloin hän osallistui Bulls-syndikaatin ja Uuden Suomen järjestämään sarjakuvakilpailuun. Tietenkään sarja ei voittanut, sehän olisi hä-

viämään tottuneelle konttorirootalle aivan liikaa.

”B. Virtanen -nimen olin keksinyt melkein ensimmäiseksi. Silloin puhuttiin a- ja b-luokan kansalaisista”, Heilä muistelee kirjassa sarjan alkuvaiheita.

Sarja osui ilmeisesti ajan hermoon ja on kasvattanut koko ajan suosiotaan, valtajulkisuuden huomaamatta. Nykyisellään se ilmestyy 36 sanomalehdessä.

Lisäksi Arktinen Banaani on julkaissut kymmenen kokoelma-albumia sekä kovakantisen pikkuteoksen nimeltä B. Virtanen huvittaa kissaa. Albumeita on myyty yli 100 000 kappaletta, mikä on suomalaiselle sarjakuvalle huomattava määrä. Suunnitteilla on jopa B-soundtracklevy.

Mikäli ”Juba” ei olisi keksinyt Wagnerporsasta, B. Virtanen huomioitaisiin noilla myyntiluvuilla varmasti näkyvämmiin julkisuudessa. Häviäjän syndrooma iski jälleen.

Henkilökohtaisesti en ole valtavan innoistunut B. Virtasesta. Se ei uudista sarjakuvailmaisua, vitsit ovat välillä kuluneita ja piirrosjälki hiukan persoonatonta makuuni.

Mutta viis omasta mausta. Sarjaa on pakko kehua johdonmukaisuudesta. Samojen humorististen ristiriitojen ja vastakkainasettelujen toistaminen vuodesta toiseen on tuonut sarjalle luonteen.

Voi hyvin puhua B. Virtas-maailmasta, ja kaikki sarjakuvaa lukeneet tietävät, mistä elementeistä se koostuu. Speden elokuvien ja tv-sarjojen tapaan Heilä ottaa niskalenkin penseimmästäkin kriitikosta, lopulta. Hyvähuono -akseli ei riitä, kun puhutaan kokonaisista yhteiskunnallisista ilmiöistä. Ruutujen välissä B. Virtanen kommentoi kirpeästi nykyistä työelämää ja suomalaisten marttyyrimentaliteettia.

Sosiologisena ja kulttuurihistoriallisena aikalaisdokumenttina B. Virtanen on jo nyt

B. Virtasen pitkäaikainen fani, elokuvaneuvos Kari Uusitalo, kirjoitti esipuheen ”Lähikuvassa B. Virtanen” - juhlikirjaan.

kiehtova. Elokuvatutkija Siegfried Kracauerin kuuluisan teesin mukaan eri aikakausien kytevät virtaukset ilmenevät vahvimmin juuri populaarikulttuurissa. Niinpä 1920-luvun saksalaisissa elokuvissa voi nähdä natsismin siemenet, ja B. Virtasessa meidän aikamme sairauden koko kuvan.

Siinä vaiheessa kun Melankolian 3 huonetta lienee jo tyystin unohdettu ja useimmat nykyisistä taidesarjakuvan tekijöistä lä-

hinnä hapertuva muisto lastensa kirjahyllyn päällä, Heilän B. Virtanen saatetaan löytää uudestaan. Silloin sitä ehkä luetaan muotokuvana vuosituuhannen taitteen työelämästä, ei niinkään melko hauskana strippisarjakuvana.

On vaikeata kuvitella, mikä olisi populaarikulttuurin tekijälle rohkaisevampi ajatus.

Juhlien jälkeen.